

Världen i Jesus rättfärdig är vorden

Svar till några bröder i en landsort.

Käre bröder, fröjden eder i Herren alltid! Det är icke blott en gudomlig sanning, vad några upplysta män velat uttrycka med de orden, att världen blev i Kristi död rättfärdiggjord, utan det är själva den stora huvudsanningen, på vilken våra arma själar måste bliva antingen evigt frälsta, genom tron, eller ock evigt fördömda, genom otron. Men nog förstå I, att de icke velat säga, det varje människa vore i biblisk mening »rättfärdiggjord och frälst». Gud bevar oss för en så grov och skriftvidrig tanke! Nej, de, som med kristligt förstånd begagnat detta uttryck: »världen är i Kristi död rättfärdiggjord», hava därmed endast velat framhålla evangeliets stora huvudsanning, för vilken vi aldrig i tid eller evighet kunna nog prisa den gudomliga kärleken – den stora sanningen, att Kristus i sin försoningsdöd burit och borttagit hela världens synder, att han så verkligen stått i vårt ställe inför Gud, dött vår död och uppstått till vår rättfärdighet, att när han i sin uppståndelse blev rättfärdigad från världens synder (1 Tim. 3:16), så blev ock världen i honom rättfärdigad från synderna, d. ä. världens synder voro försonade, borttagna, avplanade, Guds rättfärdighet var tillfredsställd; såsom Gud hos profeten hade sagt: »Jag skall utplåna detta lands skuld på en enda dag» (Sak. 3: 9).

Även de otrognas synder äro av Kristus avplanade, även deras skuldebrev är fastnaglat vid korset, även de äro innefattade i hans försoningsdöd och hans uppståndelse; ty så säger Johannes: »Han är försoningen för våra synder, *men icke allenast för våra, utan ock för hela världens*»; och så Paulus: »En har dött för *alla*, och därför hava *alla* dött»; och åter: »Gud försonade i Kristus *världen* med sig, icke tillräknande dem deras överträdelser» etc. Uti denna mening är visserligen hela världen i Kristus rättfärdiggjord, d. ä. dess synd är borttagen, dess rättfärdighet är förvärvat.

Även Nohrborg säger i sin predikan på Fastlagssöndagen, § 18, att förnekandet därav, att alla människor blevo rättfärdiggjorda med Kristus, när han blev rättfärdiggjord i deras ställe – förnekandet därav »vore att beröva oss en stor tröst och även stridande emot Guds ord, som uttryckligen lär det» (nämligen vad *saken* angår, om ock icke med ordet »rättfärdiggöra»). Ja, han tillägger ännu såsom förklaring, att Paulus i Rom. 5 just därför jämför *Adam* och *Kristus*, såsom vårt släktes ställföreträdare; och sedan han visat, huru Adam i sin person föreställde hela släktet och därför med sitt fall bragte synden och döden över oss alla, så tillägger han: »Så föreställde även Jesus i sin person hela vårt släkte, som under honom ansågs såsom *ett band, en person, en kropp*, vars huvud han var. Och när nu hela världens syndaskuld blev lagd på Jesus, så kunde denna skuld icke mer ligga kvar på världen: ty hon kunde icke på en gång vara på tvenne ställen.

Världen ansågs således genom Jesu lidande för fri och lös ifrån all skuld. Hade nu Jesus icke kunnat föra sin antagna sak till ett gott slut, så att Guds rättfärdighet därmed kunnat vara till freds, så hade skulden med all sin fördömmelse fallit tillbaka på världen igen. Men när Jesus, på vilken hela syndamängden låg, hade så kämpat sig igenom, att Gud, efter sin strängaste rättfärdighet, fann rättvist att även taga skulden ifrån honom och göra honom rättfärdig, så var ju klart, att skulden med all sin fördömmelse var borttagen, icke allenast ifrån Jesus, utan även från världen; ty skulden kunde då icke falla tillbaka på världen igen, så vida hennes borgesman, på vilken all hennes skuld låg, hade utplånat densamma. Således se vi, att en rättfärdiggörelse även gick över världen i samma stund och med detsamma som Jesus blev rättfärdiggjord.» Så långt Nohrborg.

Men huru skola vi nu förstå detta, nämligen att Skriften lär, att alla världens synder blivit »borttagna på en enda dag», försonade och avplanade, då världen i denna mening måste vara rättfärdiggjord, och att skriften å andra sidan lika bestämt lär, att varje enskild människa ännu måste komma till omvändelse, bättring och tro på Kristus för att varda rättfärdiggjord och frälst, eller eljest bliva fördömd? Om detta ännu kan vara dunkelt för några, vilja vi blott erinra om följande liknelse: Invånarna i en stad hava gjort uppror mot sin konung och därigenom ådragit sig hans onåd, så att de äro dömda att nedgöras. Men konungens son har trätt emellan och genom en mycket dyr försoningsåtgärd utverkat sin faders nåd för de brottsliga.

Konungen låter nu offentligen förkunna, att dödsdomen är upphävd, att alla äro benådade, och att var och en, som nu nedlägger vapen och hyllar sin konung, skall återupptagas i hans nåd. Detta villkor var nödvändigt, det låg i sakens natur; ty icke kan den utverkade benådningen innebära, att, även om de upproriska fortfara att strida mot sin konung, de likväl skola hava hans nåd. Men när de nu nedfalla för sin konung, med ånger bekänna sin brottslighet och bedja om nåd, då bliva de, på grund av konungasonens erlagda försoning, i sanning benådade och återinsatta i alla sina medborgerliga rättigheter.

Andra åter, som fortfara att strida, äro därigenom själva orsak till sin död, ehuru konungasonens givna försoning gällde även för dem och konungens hjärta var benäget att mottaga även dem. Just på detta sätt har ju Gud i hela Skriften framställt vår sak. Så t.ex. säger Herren Kristus uti sin liknelse om den förlorade sonen, att, även då denne är borta i främmande land, så är faderns hjärta fullt av kärlek och förbarmande, och den yppersta klädningen är redan färdig och väntar blott på sonens återkomst; men den bortavarande sonen har intet gagn av all denna faderns kärlek, och den yppersta klädningen blir honom icke påklädd, förrän han återkommer i faderns famn.

Här se vi åter de båda huvudsanningarna framhållna, både den, att Fadern är blidkad och nådig före syndarens återkomst, och sedan den, att syndaren är förlorad, är ett dödens barn, om han icke återkommer i bättring och tro. Detta eviga fördärv är den »Guds vrede, som förbliver över honom, som icke tror Sonen» (Joh. 3: 36, jämf. v. 18). Och då fadern om sin återkomne son utbrister: »Denne din *broder* var död och har fått liv igen, och han var förlorad och är återfunnen»; så lära vi av dessa Kristi ord, vad som nu återstår för en människas frälsning: hon är visserligen återlöst, försonad, befriad från sina synder inför lagen, men hon är »död», hon måste »få liv igen»; hon är borta från Gud, hon måste återkomma – hon kan icke leva i himmelen utan att vara »född på nytt», »född av Gud» – Gud »försonade världen med sig», men det, som nu återstår, heter så: »Låten försona eder med Gud» (2 Kor. 5:19, 20).

Då dessa förhållanden äro i hela skriften så uppenbara, att de läsas snart sagt på varje sida, så kan nu frågan endast bliva om *uttryck* och *talesätt*. I frågan uti edert brev, »om man bör begagna det talesättet, att världen är rättfärdig i Kristus». Utan tvivel givas här några viktiga skäl, varför det talesättet bör användas endast med stor varsamhet och icke utan en genast bifogad tydlig förklaring. (Även Nohrborg gör den anmärkningen.) Dessa skäl äro i synnerhet följande: Först, att, om ock den åsyftade meningen är riktig, själva uttrycket, att »världen är i Kristus rättfärdig», likväl icke är bibliskt; och för det andra, att uttrycket om hela världens rättfärdighet i Kristus verkligen blivit på åtskilliga tider och orter olyckligt missförstått, då det icke blivit väl och tillräckligt förklarat. Först är det ifrågavarande uttrycket icke bibliskt; ty det är ju uppenbart, att i hela skriften brukas orden »rättfärdiggjord» och »rättfärdig» endast om de troende, icke om de otrogna.

Jag ser av edert brev, att någon påstått, att de orden i 2 Kor. 5:19 kunna läsas sålunda: »Ty Gud var i Kristus och *rättfärdig gjorde världen*» etc. Detta är misstag. Det se alla, som läsa grundtexten och veta skillnaden mellan *dikaiō* rättfärdig- göra, förklara för rättfärdig, och *katallasso*, förlika, försona. Även vid Rom. 5:18,19 är att märka, att aposteln där endast säger, *varifrån* livets rättfärdiggörelse kommer över alla människor, och icke att alla människor *redan* hava *emottagit* rättfärdiggörelse till liv; och såsom fördömsen drabbar endast dem, som förbliva i Adams död, så kommer ock rättfärdiggörelse till liv endast över dem, som »*undfå* eller mottaga nåd och rättfärdighetens gåva». Så förklarar sig aposteln själv i närmast föregående vers (17).

Även att orden »de många» (v. 15) här hava betydelse av *alla*, är ett skriftens talesätt som betyder: alla, som skola bliva rättfärdiga, skola bliva det genom en endas lydnad; såsom vi se i Joh. 1:9, där Kristus kallas, »det sanna ljuset, *vilket upplyser alla människor, då det kommer i världen*». Nu veta vi, att icke alla människor bliva upplysta, utan att meningen är: alla människor, som någonsin bliva upplysta, bliva det endast genom detta ljuset.

Så förstå vi ock Pauli ord på detta ställe. Men vartill behövas härom många ord? Vi veta ju av hela skriften, att »utan tron är det omöjligt att tackas Gud, att orden »rättfärdig» och »rättfärdiggjord» brukas endast om de troende, och att aldrig ett enstaka och dunklare bibelställe får tagas så, att det strider mot de många och tydliga. Och då vi nu hava många andra uttryck än »rättfärdiggjord», vilka lika starkt och trösterikt beteckna, huru världens synder i Kristi död »borttogos», så är det väl rådligast att helst bruka sådana, eller ock endast med stor varsamhet och en tydlig förklaring bruka det ifrågavarande.

Det är ock bevisligt, att uttrycket om hela världens rättfärdiggörelse i Kristi död tidtals blivit på ett olyckligt sätt missförstått. Jag har ännu i livligt minne, huru, i en församling uti höga nordnorge, för omkring 30 år sedan en hop väckta och troende själar hade genom ifrågavarande talesätt kommit på den meningen, att hela världen var på det sättet rättfärdig och frälst, att ingen bättring, ånger och tro nu mer behövdes, utan att allt var gjort i och med Kristi död och uppståndelse. När jag blott tillönskade dem den helige Andes nåd, logo de emot mig och sade uttryckligt, att denna nåd icke behövdes, ty de hade fått allt, när Kristus dog på korset o.s.v.

Och sorgligt att förtälja slöt denna hop med att så försvinna i världen, som vattnet rinner ned i sand. Oss är icke obekant, vad satan har i sinnet. Får han icke behålla människorna i den allmänna otrons och säkerhetens mörker, så förskapar han sig till en ljusets ängel och förer dem under evangelisk flagg på en lysande omväg tillbaka till sitt mörka rike, liksom han förer andra med lagisk färg till samma olyckliga slut. Så omtalar ock Luther i en predikan på annandag påsk, huru det även på hans tid fanns »en hop, som lärde folket att trotsa allt för fritt och tala med det gudomliga majestätet såsom med en lärpojke» etc.

Historien beskriver dem ock; de voro mycket evangeliska, frimodiga och starka, men på det sättet, att de *saknade Herrens fruktans Ande*. Då en tuktrad själ, som förödmjukas av sina egna synder, likväl har blott i nåden tröst och frimodighet, ja, »fröjd i Herren», detta är nåd, – en stor nåd; men saknas Herrens fruktan, saknas ödmjukheten och sanningen i huvudlärorna, blir anden uppblåst och fräck i egna meningars försvarande, då är allt detta evangeliska i bekännelsen blott ett ömkligt skenväsande och en satanisk berusning. Även säger Luther i nämnda predikan: »Vad vore det för en tro, som icke skulle hava med sig någon fruktan och bävan? Ty det är egentligen trons natur, att hon visar sin kraft uti *räddhåga*, död, synd och allt det, som eljest gör människan blödig och försagd» m.m.

Detta har jag anmärkt med anledning av de exempel, jag anförde. Jag vet väl, att en sådan förvillelse och förvändning i anden icke beror blott av det här betraktade talesättet, utan av satans verkan, än under en skylt, än under en annan. Men det nämnda förvillade folket i Norrbotten hade verkligen till lösen detta uttryck: »Världen är rättfärdig och frälst.» Det är då ett givet bevis på, huru nödigt det är, att, jämte kärlekens nit om det allra viktigaste styckets fulla uttalande, vi också använda all möjlig vishet och varsamhet och alltid äro på vakt emot den arge satan; huru nödigt det är, att icke blott framställa sanningen med »oförfalskad lärdom och ärlighet», utan ock med »*sunt och ostrafligt tal*» (Tit. 2: 7, 8), och att, om ett sådant ord begagnas, som lätt kan missförstås, vi alltid bifoga en tydlig förklaring, till missförståndets förebyggande.

Men all nåds Gud, han förläne oss nu härtill sin »nåds och visdoms Ande»! Låtom oss fröjdas och prisa och giva honom ära för hans utesägliga gåva, Kristus och den eviga nåden i honom; och sedan vaka och bedja, att icke fienden på ett eller annat sätt berövar oss vår krona.

C-O Rosenius 1862

© Pietisten 2026

Texterna får användas fritt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com